

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Wprowadzenie

Author: Magdalena Pastuch, Mirosława Siuciak

Citation style: Pastuch Magdalena, Siuciak Mirosława. (2018).

Wprowadzenie. W: M. Pastuch, M. Siuciak, K. Wąsińska, W. Wilczek (red.), „Historia języka w XXI wieku : stan i perspektywy”. (S. 691-692). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wprowadzenie

Drugi dzień Kongresu Historyków Języka, 14 kwietnia 2016 roku, miał status nadzwyczajny – było to święto nie tylko dla historyków języka, ale także dla całej społeczności akademickiej Uniwersytetu Śląskiego. Postanowiliśmy, że to najlepszy czas, aby uchwała Senatu naszej *Alma Mater* nadająca Instytutowi Języka Polskiego imię Ireny Bajerowej została uroczystie obwieszczona naszym Gościom i Przyjaciołom. Wiedzieliśmy, że naszej Patronki nie trzeba przedstawiać – naszym zadaniem było godnie Ją uczcić.

Wszyscy znamy teksty Pani Profesor, niektórzy z nas mają szczęście pamiętać dyskusje z Jej udziałem; każda Jej kolejna wypowiedź wzbogacała, dopełniała obraz języka, jaki lingwista buduje nie tylko na swój i swoich uczniów użytek, ale także *pro publico bono* – dla wszystkich, którym bliska jest szlachetna, dobra mowa.

Institucja, z którą Irena Bajerowa związana była przez prawie całe swoje naukowe życie, otrzymała Jej imię. Wniosek Rady Instytutu Języka Polskiego skierowany do Rady Wydziału Filologicznego nie wymagał szerokiego uzasadnienia. Wszak to w dużej mierze dzięki Jej „służbie”, bo tak nazywała swoją pracę, staliśmy się rozpoznawalnym nie tylko w Polsce ośrodkiem językoznawstwa historycznego. Dla wielu z nas jest wzorem, autorytetem, Mistrzynią, patronem właśnie. Semantyka polskiego, współczesnego *patrona* niewiele odbiega od swego pierwowzoru, łacińskiego *patrōnus*. Irena Bajerowa stała się patronem Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego, czyli – jak mówi słownik, ważne źródło filologicznej wiedzy – ‘osobą wpływową, która podejmuje się opieki [...]’; ‘osobą, która podejmuje się obrony interesów jakiejś wspólnoty’. Senat naszej Uczelni, podejmując 27 października 2015 roku uchwałę o nadaniu Instytutowi Języka Polskiego imienia Profesor Ireny Bajerowej, uznał wagę Jej dokonań i zasług, a także docenił status Instytutu. Dumnie będziemy nosić imię jednej z najwybitniejszych polskich lingwistek, pamiętając o Jej pracach, którym

zawsze towarzyszyło przekonanie, że językoznawstwo, jako część humanistyki, jest po prostu potrzebne, bo, jak mówiła, „daje refleksję nad człowiekiem, jego myślą i sposobem działania – refleksję analizującą, kontrolującą i regulującą. Taka refleksja jest warunkiem życia godnego i skutecznego – więc jest bezwzględnie potrzebna”.

Zawarte w tomie wystąpienia i głosy wspomnieniowe nie w pełni oddają atmosferę tamtego dnia. Było to przedpołudnie, w czasie którego uczciliśmy godnie nie tylko Uczoną, ale też Nauczycielkę, Mistrzynię i Przyjaciółkę wielu z nas. Przywoływaliśmy Panią Profesor nie tylko naukowym cytatem, ale też wspomnieniem czy anegdotą. Część, w której prezentujemy wygłoszone wówczas teksty i zapis niektórych głosów wspomnieniowych, to ważny, integralny składnik tomu pokongresowego.

Magdalena Pastuch i Mirosława Siuciak